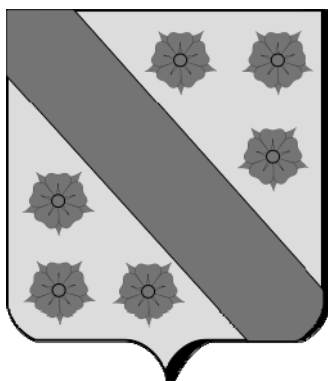

DE HEREN VAN NEVELE EN VAN WERVIK VANAF 1067 TOT 1300

*Familiewapen van de heren van Nevele,
thans gemeentewapen van Wervik*

Toen wij in de jaren '80 van de vorige eeuw begonnen aan de stamboom van de familie van Elslande, een publicatie die pas verscheen in 1995¹, vonden we een document van 1285 waaruit bleek dat de stamvader van de familie van Elslande, Michiel van Wervik alias van Elslande - die tussen 1267 en 1288 grafelijk baljuw was van Kortrijk, Ieper en Rijsel -, een nauwe verwant was van

ridder Willem van Nevele. Uit de tekst blijkt tevens dat Michel van Wervik/van Elslande 1/3 bezat van de tienden van de kerk van Koolskamp die afkomstig waren uit het huis van Nevele. Toen hij in 1285 deze tienden wenste te verkopen aan het kapittel van Harelbeke moest Michel van Wervik/van Elslande de toestemming vragen aan zijn hogere erfgenaam Willem van Nevele.

Reeds vroeger had Warlop een hypothese naar voorgebracht dat de leden van de familie van Nevele tevens vermeld werden onder de naam van Wervik of als heren van Wervik².

Uit deze studie blijkt dat de heerlijkheid Nevele en de daar aan gebonden familienaam Nevele niet steeds doorgegeven wordt in mannelijke lijn. De familienaam werd bepaald door het bezit van de heerlijkheid Nevele. Het is blijkbaar pas vanaf omstreeks 1300 dat de familienaam van de vader werd doorgegeven aan zijn nakomelingen.

¹ VAN ELSLANDE R., van Elslande 1267-1995, Heren van/ Seigneur de Carpentieringhe, Schoonvelde, Ghisbalde, Ter Beke, Dilsemont, Ten Bornem Elst, Nobelmeers, De Lysselbroek, Ten Heede, Ten Hooghen Walle (Duivelgoet), Ten Paradijs, Ter Vliet, Watermeulen & Langhen Hessel, Wervik 1995.

² WARLOP E., De heren van Wervik tot 1300, in: Studia historica Gandensia, Verslagen en Mededelingen van de Leiegouw, VIII, 1966, blz. 381-398.

De nobele familie van Nevele/van Wervik

*Het huidige kasteel van Nevele (1807)
staande op de plaats van het oud mottekasteel.*

Als stamvader van de heren van Nevele werd herhaaldelijk Adam van Nevele naar voor gebracht. Daarbij wordt meestal vermeld dat hij in 1067 een donjon te Nevele liet bouwen “een viercante torre ghemetst van blauwe schorre (= Doornikse hardsteen)”. Deze toren was gelegen op de hoogste van de “twee motten...rondomme bewatert de eene palende aen de riviere, die men heet de Poecke, daerneffens loopende”³. Daar geen enkel eigentijds document zowel het bestaan van deze stamvader als de bouw van de donjon bevestigde, werd dit gegeven naar het rijk der fabelen verwezen.

Het archeologisch onderzoek van dhr. Hugo Schaeck in 2001 i.v.m. de oudst bewaarde restanten van het kasteel te Nevele (Cyriel Buyssestraat 6) bracht nieuwe gegevens aan het licht. Deze onderzoeker stelde vast dat het kasteel van Nevele gegroeid is uit een Karolingische villa vermoedelijk daterende uit de 8ste of 9de eeuw. Zoals gebruikelijk werd in de 11de eeuw

³ DE POTTER F.-BROECKAETR J., Geschiedenis van de gemeenten van de provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Gent, III, Nevele, Gent 1864-1870.

het militair karakter benadrukt door het oprichten van een donjon van dit mottekasteel. Bij nader onderzoek bleek dat deze donjon tot 1807 telkens geïntegreerd was geworden in de nieuw opgerichte woningbouw.

Bij het oprichten van het huidig empire kasteeltje bleven enkel twee muren bewaard die thans deel uitmaken van de scheidingsmuur aan de kerk en als buitengevel van het gebouw langs dezelfde zijde. Deze stenen restanten, die gedeeltelijk aangevuld werden met bakstenen, zijn echter niet zoals De Potter en Broeckaert (o.c.) van Doornikse hardsteen, die in onze gewesten voornamelijk gebruikt werden in de vroeg- en hooggotische periode, maar van de streekeigen Luteiaanse veldsteen. Achter de gevelmuur treffen we een romaanse steektrap, zoals we o.m. aantreffen in het gravensteen te Gent⁴. We merken hierbij op dat het metselverband eerder verwijst naar de romaanse bouwkunst, dan naar de gotische. Dit element komt overeen met het gegeven dat in de 11de eeuw een meestertoren opgericht werd op de plaatst waar het huidige kasteel van Nevele staat.

We mogen aanvaarden dat dit mottekasteel, zoals bij talrijke andere plaatsen⁵, aan de basis lag van de stad Nevele.

Dhr. Schaeck deelde ons verder mee dat *“De associatie van het mottecomplex met de ernaast gelegen kerk wijst op een vestiging van de landheer reeds voor de kerstening (VII)”*⁶.

De huidige zijgevel van het kasteel te Nevele met de restantmuren van het mottekasteel.

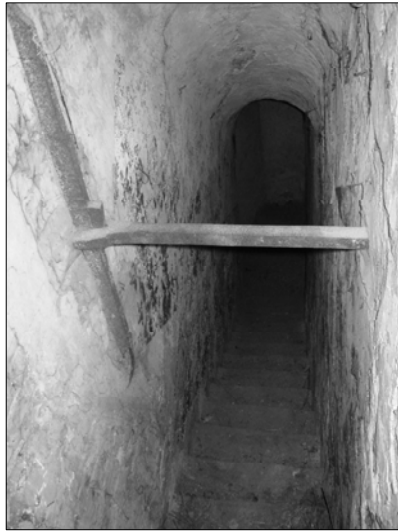
⁴ SCHAECK H., Het kasteel van Nevele, een stand van zaken, in: Het Land van Nevele, 33ste jg., juni 2002, afl. II, blz. 105-139.

⁵ LUUSAERT J., Bijdrage tot de geschiedenis van de stad en vrijheid van Nevele, in Het Land van Nevele, jg. 37 (2006), afl. 2, p. 105-138..

⁶ <http://inventaris.vioe.be/dibe/relict/35069>

De vermelding van de stamvader Adam van Nevele dateert tevens van kort voor de periode dat de familienaam van Nevele voor het eerst in de archieven opduikt.

De vermelding van het oudste familielid van Nevele dateert van 1084. In

*Nevele,
Steektrap van het mottekasteel*

dit document wordt vermeld dat vrouwe Archenradt (alias Erkenrad⁷) van Nevele zes zonen had: Walter (I), Franco, Osto, Arnold, Onulf en Berfridus⁸.

Walter I van Nevele werd voordien reeds vermeld in 1072⁹, 1073¹⁰ en 1074¹¹, Franco vanaf 1075¹² en Osto werd vermeld tot 1096¹³.

Dit laat duidelijk de mogelijkheid veronderstellen dat Archenradt de vrouw was van Adam van Nevele, de vermeende stamvader van het nobele geslacht van Nevele.

In 1090 werd een Walter van Wervik, aartsdiaken van Doornik en proost van het St.-Pieterskapittel te Rijsel, vermeld die in het bezit was van het personaat van de kerk van

⁷ WARLOP E., *The Flemish nobility before 1300*, dl. II, vol. II, Kortrijk 1976, blz. 1010.

⁸ DE SMET J.J. (red), *Cartulaire de l'abbaye de Tronchiennes*, in: *Corpus chronicorum Flandriae, sub auspiciis leopoldi Primi, serenissimi Belgarum regis* dl. I, 1841, blz. 70.

⁹ Walteri de Nivelæ; DE FLOU K., *Woordenboek der toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne en een gedeelte van het grafschap Ponthieu*, dl. XI, Brugge, 1930, kol. 226-7.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ VERCAUTEREN F., *Actes des comtes de Flandres 1071-1128*, Brussel 1938, nr. 2.

¹² *Chronica monasterii Wastinensis*, in: *Monumenta Historica Ducatus*, 1899, XIV, blz. 168-169.

¹³ VERCAUTEREN F., o.c., nr. 21.

Wervik¹⁴. Blicck neemt zonder enige bewijsvoering aan dat deze geestelijke familie was van het huis van Nevele/van Wervik¹⁵.

In 1861 publiceerde De Smet¹⁶ een lijst van personen die zouden deelgenomen hebben aan de eerste kruistocht in 1096. Onder hen wordt een Willem van Wervik vermeld. Deze lijst is zeer onbetrouwbaar en past volledig in de fantasie van het 19de-eeuws romantisme¹⁷.

Walter (I) van Nevele had een (klein)zoon, eveneens Walter (II) genaamd, die voor het eerst vermeld werd in 1120¹⁸. Een jaar later trad Walter 'de Wervi', samen met vier vooraanstaande vazallen, als getuige op van de vier oorkonden die de graaf van Vlaanderen overhandigde aan de abdij van Broekburg (Bourbourg)¹⁹. Kort voordien had in 1103 gravin Clementia van Bourgondië, echtgenote van Robrecht van deren, een abdij te Broekburg opgericht gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, die uitsluitend bestemd was voor het binnentreden van edele dames. Het was dan ook verstaanbaar dat de volgende graaf van Vlaanderen deze

*Broekburg (Bourbourg),
O.-L.-Vrouwabdij.*

¹⁴ HAUTCOEUR E., *Cartulaire de l'église collégiale de Saint-Pierre de Lille*, Rijsel-Parijs 1894, dl. I, nr. VII, blz. 13.

¹⁵ BLIECK E., *Quelques notes historiques sur les églises de Wervick*, Wervik 1902, blz. 6-7.

¹⁶ DE SMET J.J., *Mémoire sur Robert de Jérusalem, comte de Flandre, à la première croisade*, in: *Mémoires sur des Academie Royale de Belgique*, XXXII, 1861, blz. 6-7.

¹⁷ Erembald, burggraaf van Brugge, werd in deze lijst opgenomen, terwijl hij nog vermeld werd in Vlaanderen op 31 oktober 1089; GYSSELING M. – KOCH A.C., *Diplomata Belgica ante annum millesimum centesimum scripta*, Brussel, 1950, dl. I, nr. 170.

¹⁸ VERCAUTEREN F., *Actes des comtes de Flandres 1071-1128*, Brussel 1938, nr. 95.

¹⁹ VERCAUTEREN F., o.c., nrs. 100, 101, 102, 103. DE COUSSEMAKER I., *Un cartulaire de l'abbaye Notre-Dame de Bourbourg (1104-1313)*, Rijsel 1882-1891.

abdij rijkelijk begunstigde²⁰. Walter (II) van Nevele werd voor de laatste maal vermeld in 1133²¹. In 1122 werd voor de eerste maal Walters broer Lambrecht van Nevele genoemd²².

Hun andere broer Willem van Wervik heeft geschiedenis geschreven. Deze Willem, behorend tot de zgn. clan van de Erembalden, was één van de daders die op 2 maart 1127 de graaf Karel de Goede vermoordden in de Brugse St.-Donaaskathedraal. Kort daarvoor had Bertulf, proost van het Brugse St.-Donaaskapittel en hoofd van deze clan, zijn familieleden samen geroepen voor een samenzwering tegen de graaf. Zes leden verklaarden zich bereid om de graaf te vermoorden, onder hen '*Guillelmus quoque Viroviacensis*'. Willem van Wervik behoorde aldus tot een clan van lieden die in de 11de eeuw nog horigen waren en die hun macht en rijkdom wisten uit te breiden. In de 12de eeuw verstevigden zij hun positie en één van hen werd zelfs kanselier van het graafschap Vlaanderen. Dergelijke titels waren voorbehouden aan de aristocratie en niet voor de horigen. Karel de Goede wilde de macht van deze clan breken en de bezittingen van de Erembalds als horigen in beslag nemen. De gevolgen hiervan konden niet uitblijven en manifesteerden zich in de aanslag op de graaf en zijn gevolg. Dankzij de kroniek van Galbert van Brugge zijn we zeer goed ingelicht over het relaas van de Erembalds en de graaf, de moord en tevens de daaropvolgende strafexpeditie²³. Willems aandeel in de moord op de graaf kwam niet direct aan het licht, daar hij direct nadien Brugge met een deel van de geplunderde grafelijke schat verlaten had om terug te keren naar Wervik. Een paar dagen na de aanslag werd de broer van Willem, Lambrecht van Wervik, beschuldigd van de deelneming aan deze moord. Door een zegevie-

²⁰ BECQUET, *Abbayes et prieurés de l'ancienne France*, XV: Province ecclésiastique de Cambrai. Diocèses actuels de Cambrai et Lille, Parijs-Turnhout, 1994, blz. 43; SCHMITZ, *Bourbourg, Dictionnaire d'Histoire et de géographie ecclésiastique*, X (1938), kol 137-141; MEIJNS B., *Aken of Jeruzalem. Het ontstaan en de hervorming van de kanonikale instellingen in Vlaanderen tot ca. 1155*, Leuven 2000, blz 592.

²¹ VAN LOKEREN F., *Chartres et documents Saint Pierre à Gand*, dl. I, Gent, 1868, nrs 213-214.

²² VERCAUTEREN F., o.c., nr. 107.

²³ VAN TERWAAN W., *Vita Karoli comitis Flandriae*, Monumenta Germaniae Historica. Scriptores XII). Hannover, 1856, XII, blz. 548; PIRENNE H., *Histoire du meurtre de Charles le Bon, comte de Flandre*, par Galbert de Bruges, Parijs, 1891, blz. 64; KERVIJN DE LETTENHOVE CH. (red.), *Chronique de Baudouin d'Avesnes*, in: *Isoire et cronique de Flandre*, dl. II, z.d., blz. 601.

rend duel voor het hof van Willem van Ieper kon Lambrecht zich zuiveren van alle blaam. De zaak werd verder uitgekemd en alle aandacht ging nu naar Willem. Vier dagen na de moord op de graaf begon hij schijnbaar voorbereidingen te treffen om zich te verdedigen tegen eventuele aanvallen. De dag daarop vluchtte hij samen met zijn vrouw en enkele dienaren - die zijn kostbaarste bezittingen meedroegen - uit Wervik. De burggraaf Walter van Kortrijk²⁴, die reeds vroeger enige conflicten had met Willem, kreeg achterdocht door dit overhaaste vertrek en begaf zich met een legermacht naar Wervik. Daar werd de versterkte woning van Willem geplunderd, verwoest en platgebrand. Willem had zich inmiddels gevestigd in

*De moord op graaf Karel de Goede.
Brugge, Zandsculptuurcentrum 2006.*

de streek van Doornik. Toen hij aldaar herkend werd en men hem trachtte gevangen te nemen, wist Willem met twee dienaren ternauwernood te ontsnappen. Zijn echtgenote werd gevangen genomen en het grootste deel van zijn goederen werden in beslag genomen. Mogelijks werd zijn vrouw als straf levend begraven²⁵.

Willem vluchtte naar het graafschap Henegouwen waar hij als monnik binnentrad in een klooster. Zijn roeping was van korte duur daar hij beweerde te zijn binnengetreten zonder de

²⁴ Hoewel Walter van Terwaan (o.c.) deze burggraaf niet met naam noemt, mogen we aanvaarden dat het hier gaat om Walter van Kortrijk, die reeds in 1093 tot 1137 vermeld werd in deze functie; VERCAUTEREN F., Actes des comtes de Flandre, 1071-1128, Bruxelles 1938, nr 137; VOS J, L' abbaye de Saint-Médard ou de Saint-Nicolas-des-Prés près de Tournai, in: Mémoires de la Société historique et littéraire de Tournai , dl. II, 1879, nr. 8, blz. 16-18.

²⁵ DE SMET J.J., Corpus chronicorum Flandriae, sub auspiciis leopoldi Primi, serenissimi Belgarum regis, dl I, 1841, blz. 89. Reeds hebben we gewezen op de weinig betrouwbare bronnen van deze auteur.

toestemming van zijn vrouw. Dit maakte zijn intrede ongeldig en Willem vluchtte verder naar het Oosten. Hij werd tenslotte onthoofd te Straatsburg voor een moord die hij aldaar bedreven had²⁶.

Reeds hebben we opgemerkt dat Lambrecht voor de beschuldiging van de grafelijke moord zich vrij vocht in een gerechtelijk tweegevecht voor het hof van Willem van Ieper. Hij werd wel, samen met zijn andere broer Diederik van Wervik, schuldig bevonden aan de plundering van de grafelijke schatkist²⁷. Diederik van Nevele werd wel nog vermeld tussen 1139 en 1145²⁸.

Als laatste broer van Walter, Lambrecht, Willem en Diederik²⁹ vermelden we Oylard van Nevele, zoon van Ogiva, die we terugvinden in de documenten tussen 1139-1164/66³⁰.

Walter (II) '*de Wervi*' had een zoon Giselbrecht van Nevele die in 1121, 1139³¹ en 1150³² vermeld werd. In 1168 ging hij naar Jeruzalem om er deel te nemen aan de kruistochten³³. Hij keerde terug naar Vlaanderen waar hij nog leefde in 1183³⁴.

²⁶ VAN TERWAAN W., o.c., blz. 560.

²⁷ Chronique de Baudouin d'Avesnes, in: Isoire et chronique de Flandre, dl. II, z.d., blz. 607.

²⁸ 30 augustus 1139: Drongen, Archief Premonstratenzerabdij, Liber foundationum, f° 30v°, nr. 130; 1139-1145: DE MARNEFFE E., Cartulaire de l'abbaye d'Afflighem, Brussel, 1894-1896, nr. LXIV, blz. 101-102.

²⁹ Oylard werd op 30 augustus 1139 vermeld als broer van Diederik en zoon van Ogiva; Archief Premonstratenzerabdij, Liber foundationum, f° 30 v°, nr. 130.

³⁰ MILIS L., De onuitgegeven oorkonden van de Sint-Salvatorsabdij te Ename voor 1200, Brussel 1965, nr. 31, blz. 22.

³¹ DE MARNEFFE E., o.c., LXIV, blz. 101-102.

³² DE COUSSEMAKER E., La maison des lépreux lez Bourbourg, Annales du comité Flamand de France, dl. VIII, 1864-1865, blz. 340-341. De vermelding omstreeks 1150 van een 'Rogerus de Weruy' in het Doorniks Rijksarchief, Cartularium 73, f° 38v°, is een verschrijving van Rogerus de Waurin, zoals blijkt uit de andere afschriften van deze akte (Doornik, Rijksarchief, cartul. 68, f° 21v°; Cartul 70, f° 38v°; cartul 71, f° 47; Doornik, Archief O.-L.-Vrouwkathedraal, cartul. C, f° 26v°).

³³ WARLOP E., De heren van Wervik tot 1300, in: Studia historica Gandensia, Verslagen en Mededelingen van de Leiegouw, VIII, 1966, blz. 384.

³⁴ PRUVOST A., Chronique et cartulaire de l'abbaye de Bergues-Saint-Winnoc, Brugge, 1875-1878, dl. I, blz. 142.

*Het Kruis van de heren van
Nevele (12de eeuw),
Privaatbezit.*

De nazaten van Everard Radulf en Johanna van Béthune bezitten een geschonden kruisbeeld, dat in de familie bekend is als het Kruis van Nijvel. Vermoedelijk gaat het hier om een verkeerde vertaling van Nivelles uit het Latijn, dat eveneens Nevele betekent³⁵. Daar Everard Radulf heer van Nevele was, vermoeden we dat hier doeld wordt het Kruis van Nevele. De houding sluit aan bij het houten Gerokruis (ca. 970) (Keulen, dom) waarvan het hoofd met gesloten ogen lichtjes naar voor buigt. Het gestileerde lineair gevlochten haar zonder doornenkroon, dat de oren vrij laat, de grote haviksnus, de decoratief gestileerde plooienvan van de lendendoek door middel van parallelle groeven en de hoekige stijl verraden dat dit romaans beeld dateert uit de 12de eeuw. Dhr. Bruggeman, destijds docent beeldhouwkunst aan de Antiekhandopleiding te Gent, was zo vriendelijk ons mee te delen dat het corpus gesneden werd uit een Zuid-Europese houtsoort. Gezien de datering van het beeld, de houtsoort en de mogelijkheid door erving is het bedenkelijk dat we hier te maken hebben met een Kruisbeeld dat Giselrecht van Nevele heeft meegebracht van zijn reis naar het Heilig Land.

Zijn broer, wiens voornaam we niet kennen, had een zoon Walter (III)³⁶, die we aantreffen in de documenten tussen 1165³⁷ tot 1188³⁸. Hij was de eerste die

³⁵ Willem van Nevele werd in 1285 vermeld als Willâmes de Nivelles (cf. supra).

³⁶ Doornik, Rijksarchief, cartularium 64, f° 17 r-v°.

³⁷ VAN LOKEREN A., o.c., dl I., blz. 170, nr. 297.

³⁸ DE FLOU K., o.c., kol 226-7; DE MARNEFFE, o.c., blz. 275, nr. CXCIX.

de titel droeg van '*heer van Nevele*'³⁹. Walter III van Nevele/van Wervik is dan ook de stamvader van de nobele tak van deze familie.

Als besluit mogen we stellen dat de oorsprong van de familie van Nevele/van Wervik gezocht mag worden bij de horigen, m.a.w. boeren die verplichtingen hadden aan een heer. Horigen konden wel bezittingen hebben en rechten, die door omstandigheden konden bijgesteld worden. In de 11de eeuw wist deze familie hoger op te klimmen o.m. daar zij deel uitmaakten van de clan der Erembalden. Het was dan ook niet verwonderlijk dat hun verworven macht en rijkdom samenviel met de regeerperiode van Erembald (†1089), een horige uit Veurne die burggraaf werd van Brugge. Hij breidde zijn macht uit en plaatste zijn familieleden op de machtigste posities van het graafschap Vlaanderen.

Omstreeks 1120 verkregen de van Nevele's een bijkomende familienaam 'van Wervik'. Deze naam verwijst heel duidelijk naar het grafelijk leen dat zij in bezit hielden. Wervik was een grafelijk leen gehouden van de burcht van Kortrijk⁴⁰. De verwervingsperiode van dit leen door de familie van Nevele valt samen met de regeerperiode van Erembalds zoon Bertulf (†1127) als kanselier van Vlaanderen. Veel wijst er op dat de familie van Nevele het grafelijk leen Wervik wist te verwerven door toedoen van deze kanselier. Na de moord op de graaf Karel de Goede en de verwoesting van hun West-Vlaams goed bemerken we dat de leden vooral hun oorspronkelijke familienaam van Nevele gebruiken en dat ze voornamelijk woonachtig waren in hun woning nabij de kerk van het toenmalig stadje Nevele. De rijkdom van de familie van Nevele liet toe om de adellijke titel van heer te verwerven verbonden aan de heerlijkheid Nevele, waar ze verbleven. Deze verheffing zal de mogelijkheid bieden om hoger op te klimmen en de macht nog te verstevigen.

De burggraven van Kortrijk, heren van Nevele/van Wervik

In 1196 werd Beatrix als vrouwe van Nevele vermeld, waardoor we mogen aanvaarden dat Walter III tussen 1188 en 1196 overleden was. Daar hij geen mannelijke afstammelingen had, kreeg zijn dochter Beatrix de titel

³⁹ VAN LOKEREN A., o.c, dl I., blz. 170, nr. 297.

⁴⁰ ROELANDT J., De heerlijkheid Wervik, 1963, blz. 178, noot 3.

van vrouwe van Nevele. Zij huwde met burggraaf Rogier II van Kortrijk⁴¹. Door dit huwelijk werden de familie van Kortrijkse burggraven⁴² tevens heren van Nevele. Het familiewapen van deze burgraven werd later het stadsschild van Kortrijk.

Toen Beatrix, vrouwe van Nevele, in 1198 een jaarrente van 40 schellingen schonk aan het St.-Salvatorskapittel te Harelbeke was zij reeds weduwe. Deze rente was bezet op de inkomsten van haar leen "Werueke" dat zij in leen hield van Boudewijn IX, graaf van Vlaanderen en Henegouwen⁴³. Zij hertrouwde met Michiel van Harnes⁴⁴. Beatrix werd de laatste maal vermeld op 9 augustus 1215⁴⁵.

Zegel Rogier II burggraaf van Kortrijk. Legende: + SIGILLVM ROGERI DE CVR-TRAI⁴⁶.

Beatrix van Nevele/van Wervik had samen met Rogier II, burggraaf van Kortrijk, minimum zeven kinderen. De oudste zoon Rogier III werd burggraaf van Kortrijk⁴⁷ en werd voor de laatste maal vermeld in februari 1205 te Constantinopel⁴⁸. De

⁴¹ Hij was de zoon van Rogier I (1128/33-1190) van Kortrijk, burggraaf van Kortrijk en Gent, en Sarah (van Rijsel?); FINOT J., Archives hospitalières de Comines, 1884, B.1; LEURIDAN T., Recherches sur les sires de Comines, Rijsel 1880, blz. 11.

⁴² De stamvader van deze Kortrijkse burggraven is Eilbod, die het district rond Kortrijk voor de graaf van Vlaanderen waar nam. Hij was gehuwd met Emma. Hij werd opgevolgd door Diderick, die in 1067 burggraaf van Kortrijk was. Blijkbaar had Diderick geen kinderen, want de volgende burggraaf was Lambert van Vijve (1080), die opgevolgd werd door zijn broer Walter (1093). De familiale banden tussen deze Walter en Rogier I (cf. supra) kon niet worden achterhaald; WARLOP Eo.c., 1976, blz. 917.

⁴³ PREVENIER W., De oorkonden der graven van Vlaanderen (1191- aanvang 1206), Brussel 1964, dl. II, blz. 204-209, nr. 92.

⁴⁴ DIEGERICK J., Inventaire analytique et chronologique des archives de la ville d'Ypres, Brugge, 1853-1869, dl. VII, blz. 3, nr. MMCVI.

⁴⁵ Brugge, Rijksarchief, Aanwinsten, nr. 3472, f° 32v°.

⁴⁶ Brussel, Algemeen Rijksarchief, nr. 1551.

⁴⁷ VANDERKINDERE L., La chronique de Gislebert de Mons, Brussel 1904, blz. 287. Mogelijks was hij gehuwd met een lid van het huis van Warcoing; WARLOP E., The Flemish nobility before 1300, dl. II, vol.II, Kortrijk 1976, blz. 920.

⁴⁸ PREVENIER W., o.c., dl. II, blz. 616, nr. 281.

andere kinderen waren Raas⁴⁹, Daneel⁵⁰, Rogier⁵¹, Beatrix⁵², Lysbette⁵³ en Walter (IV)⁵⁴. Vermoedelijk was Walter (IV) de tweede geborene, daar hij na de dood van Rogier als voogd werd aangesteld van de twee dochters van zijn oudste broer Lysbette⁵⁵ en Maria⁵⁶. Lysbette was in 1232 reeds meerderjarig daar zij in december van dat jaar fungeerde als vrouwe van Nevele⁵⁷ en het jaar nadien in maart 1232 (n.s. 33) als burggravin⁵⁸.

Haar oom Walter (IV), heeft beide functies waargenomen toen zij nog minderjarig was⁵⁹. Als burggraaf werd hij vermeld vanaf 19 november 1215⁶⁰ en als heer van Nevele vanaf maart 1215 (n.s. 1216)⁶¹. In 1226 werd Walters (IV) echtgenote dame Maria vermeld als vrouwe van Nevele⁶². Omstreeks 1213 stelde '*Walterus (IV) de Werfka (Werveka)*' zich borg bij de verkoop van een perceel bos door Hendrik van Nieuwerkerke aan ridder Michiel, zoon van Erlebald van Erenthage⁶³. Samen met Philips van de Woestine, Jan van Machelen, Gerard van Olsene stelde '*Walterus (IV) de Werui*' in 1221 zichzelf en hun goederen borg voor Filips, schout van Mal-

⁴⁹ SERRURE C., Cartulaire Saint-Bavon à Gand, Gent, z.d., blz. 94, nr. 116. Raas had een zoon Daneel van Brakel, die bij zijn vrouw Maria van Hansbeke een zoon had Siger, die in het huwelijk trad met Catharina, WARLOP E., o.c., blz. 922.

⁵⁰ Ibidem, o.c.; Daneel was gehuwd met Elisabeth, dame van Drogen en Hersaeu, bij wie hij minimum drie kinderen had: Seger-Arnold-Agnes.

⁵¹ Ibidem, o.c.

⁵² Brugge, Rijksarchief, Aanwinsten, nr. 3472, f° 32v°.

⁵³ Ibidem, o.c.

⁵⁴ DIEGERICK J., Inventaire analytique et chronologique des chartres et document appartenant aux archives de la ville d'Ypres, Brugge 1853-1868, dl.II, blz. 3, nr. MMCVI.

⁵⁵ MUSSELY C. – MOLITOR E., Cartulaire de Notre-Dame de Courtrai, Gent, 1881, blz. 72, nr. LXXI.

⁵⁶ Drogen, Archief Premonstratenzerabdij, Liber fundationum, f° 13v°, nr. 54.

⁵⁷ Gent, Rijksarchief, Oorkonden der Graven van Vlaanderen, Fonds de Saint-Genois, nr. 48.

⁵⁸ MUSSELY C. – MOLITOR E., o.c.

⁵⁹ In maart 1226 (n.s. 1227) noemt zijn weduwe zich '*Maria, relicta Walteri castelani Cortracensis et domini de Niuela*'; Rijsel, Archives Départementales du Nord, 36 H 279/4453.

⁶⁰ SERRURE C., o.c., blz. 94, nr. 116.

⁶¹ Kortrijk, Rijksarchief, Archief van de abdij van Merken, oorkonden, nr. 11.

⁶² WARLOP E., The Flemish nobility before 1300, dl. II, vol.II, Kortrijk 1976, blz. 921.

⁶³ FEYS E. – NELIS A., Cartulaires de la prévôté de Saint-Martin à Ypres, Brugge, 1880-1881, dl. II, blz. 59, nr. 80.

degem, voor de onderwerping van de schout aan de veroordeling van gravin Johanna van Constantinopel⁶⁴. Walter (IV) was naast burggraaf van Kortrijk en heer van Nevele ook nog tussen 1213 en 1221 heer van Wervik. Volgens sommige bronnen was hij tevens heer van Rumbeke⁶⁵. Walter (IV) van Kortrijk was reeds overleden op 18 december 1223 en liet bij zijn vrouw Maria een minderjarige zoon Walter (V) na⁶⁶.

Zegel van Maria, dame van Nevele (1226). Legende: + SIGILLVM. M...DNE DE NIVELLA⁶⁷.

Lysbette, burggravin van Kortrijk en dame van Nevele en Warcoing⁶⁸, leefde nog in oktober 1244 samen met haar tweede echtgenoot Walter de Ligne, maar was reeds overleden in 1246, daar haar zoon Michaël in dat jaar zich heer van Nevele noemde⁶⁹.

In 1237 verkochten Willem van Lenthout, zijn vrouw en zoon aan de Guldenbergabdij van Moorsele een jaar-

rente van 100 schellingen voor 50 Vlaamse ponden gehouden op het leen te Rumbeke van 'Walterus (V) de Wervi'. Walter (V) van Wervik beloofde aan de abdis van dit cisterziënzerinnenklooster van Moorsele, dat hij op het ogenblik dat hij ridder zou worden en een zegelring zou bezitten de oorkonde van de verkoop zou bekrachtigen door zijn zegel⁷⁰. Dit wijst er op dat ten tijde van deze verkoop Walter van Wervik geen 25 jaar (= meerder-

⁶⁴ GHELDOLF A., *Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politiques jusqu'à l'année 1305*, Brussel, 1835-1864, dl. IV, blz. 224-225. Gheldolf vermeld hier verkeerdelijk 'Walterum de Werin' i.p.v. "Walterum de Werui".

⁶⁵ http://www.eurochateaux.com/eurochatnew/info_nl.cfm?idchat=685&histo=a
De heerlijkheid Rumbeke behoorde in 1145 toe aan de familie Radulf, DE FLOU, o.c., kol 226-227.

⁶⁶ Kortrijk, Rijksarchief, Archief van de abdij van Merken, oorkonden, nr. 15.

⁶⁷ Parijs, Archives Nationales, nr.3074.

⁶⁸ Doornik, Archief O.-L.-Vrouwkathedraal, cartul. A, f° 76v° - 77

⁶⁹ WARLOP E., o.c., blz. 921.

⁷⁰ Brugge, Bisschoppelijk archief, Archief van de abdij van Wevelgem, oorkonde nr. 4.

jarig) was. Walter erfde van zijn vader de titels van heer van Rumbeke en Nevele (1223-1228) en heer van Wervik (voor 1237) en van zijn moeder de titel van heer van Warcoing. Walter (V) bewoonde het mottekasteel te Rumbeke⁷¹. Walter (V) was reeds overleden voor 1237, maar werd nog vermeld in een document van juni 1241⁷². Samen met zijn vrouw Margaretha had hij minstens vier kinderen: Walter (VI), Jan, Margaretha en Gillis.

Zegel van Bernard van Gent. Legende: + S' BERNARDI DE GANDAVO... TIS⁷³

Hun oudste zoon Walter (VI) erfde de titel van ridder en was heer van Wervik, Warcoing en van Rumbeke. Hij was tevens ontvanger van de Spijker van Ieper. In deze functie gaf in september 1254 gravin Margaretha van Constantinopel de opdracht aan *'dilecto et fideli suo W(altero),*

domino de Werui' om er voor te zorgen dat de jaarrenten van 10 ponten art. aan het hospitaal ten Brielen te Ieper regelmatig zouden worden uitbetaald⁷⁴. Op 8 juli 1255 diende *'dominus Walterus de Werui, receptor spicarij Yprens'* zijn rekeningen van het beheer van het voorbije jaar aan het rekenhof te Rijsel in⁷⁵. Op 30 april 1257 verkochten Walter (VI) van Wervik en zijn echtgenote Gertrudis een tiende te Vlamertinge, dat zij in leen hielden van de graven van Vlaanderen, aan het Sint-Pieterskapittel te Rijsel. Kort nadien wordt Walters broer Gillis vermeld als kanunnik (1258-1267)⁷⁶ van dit kapittel.

⁷¹ VOKAER (o.l.v.), Burchten en hoevekastelen, 1973, p. 218-220. Kasteel en kasteelheren te Rumbeke, in: Handelingen van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, XXXIII, 1963-64, p. 9-228.

⁷² Kortrijk, Rijksarchief, Archief van de abdij van Merken, oorkonden, nr. 31.

⁷³ Brussel, Algemeen Rijksarchief 17.943.

⁷⁴ Rijsel, Archives Départementales du Nord, B.1562, f° 84v°-85, nr. 157.

⁷⁵ Gent, Rijksarchief, Oorkonden van de graven van Vlaanderen, Fonds Gaillard, nr. 72 bis onder 'Ipra'.

⁷⁶ HAUTCOEUR E., Documents liturgiques et nécrologiques de l'église collegiale de Saint-Pierre de Lille, Rijsel, 1895, blz. 192 wordt vermeld "*Obitus Egidii de Wervi, quondam hujus ecclesie canonici et presbiteri, et Walteri, ejus fratris*"; HAUTCOEUR E., Cartulaire de l'église collégiale de Saint-Pierre de Lille, Rijsel-Parijs 1894, dl. I, nrs. DXIX, DLXXXVII.

Walters (VI) broer Jan van Wervik⁷⁷ zag als mede-erfgenaam af van zijn aansprakelijkheid op deze tiende in de vorm van een jaarrente van 25 ponden Vlaamse munt⁷⁸. In mei 1257 werd dit tiende vrijgesteld van alle feodale verplichtingen en werd hem de koopsom van 527 ponden Vlaamse munt uitbetaald⁷⁹. Walters (VI) echtgenoot Gertrudis zag af van alle dotale rechten⁸⁰. Het vierde deel van dit tiende was door Walters (VI) moeder Margaretha gegeven aan haar dochter Margaretha van Wervik, echtgenote van ridder Bernard van Gent⁸¹. Walter (VI) kocht dit deel van het tiende terug voor 80 ponden Vlaamse munt en droeg het in juni 1257 over aan het Sint-Pieterskapittel. De zaak was hiermee zeker niet afgesloten daar Walter (VI) beweerde dat het tiende van Vlamertinge jaarlijks 50 ponden Vlaamse munt opbracht, wat verworpen werd door de Rijselse kanunniken die staande hielden dat deze maar 41 ponden Vlaamse munt opbrachten. De zaak werd onderzocht en Willem, deken van de Rijselse St.-Pieterskerk, en Jan Ronge, baljuw van Ieper, beslisten op 25 maart 1260 als scheidsrechters dat het kapittel Walter nog 40 ponden Vlaamse munt moesten uitbetalen, maar dat nadien afgezien moest worden van verdere aansprakelijkheden⁸².

Ridder '*Watier de Wervi*' bezat verder nog 63 ½ gemeten grond met een woning, een rente van 100 hoet haver, 200 hennen, 27 laten en een tiende, waarvan een derde afgedragen werd aan de parochiekerk, gelegen of uitgekeerd in Woesten. Daarnaast bezat Walter van Wervik een jaarrente van drie gewichten kaas, die geïnd werden te St.-Winnoksbergen. Deze inkomsten te Waasten en te St.-Winnoksbergen had Walter verkocht aan

⁷⁷ Mogelijks gaat het hier om dezelfde persoon Jan van Wervik die in 1267, 1270, 1281, 1282 en 1286 vermeld wordt in de chirografen van Ieper en in 1268 in de rekeningen van deze stad; DE FLOU K., *Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van de Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne en een gedeelte van het graafschap Ponthieu*, Brussel, 1934-1938, dl. XLVI, kol 299-300.

⁷⁸ HAUTCOEUR E., o.c., dl. I, blz. 367, nr. D.

⁷⁹ HAUTCOEUR E., o.c., dl. I, blz. 368, nr. DI.

⁸⁰ HAUTCOEUR E., o.c., dl. I, blz. 368, nr. DII.

⁸¹ Hij was de zoon van burggraaf Zeger III van Gent en Beatrix van Houdain (SERRURE C., o.c. blz. 254, nr. 266) en werd tussen 18 maart 1250 tot juli 1266 als ridder vermeld (DUCHESNE A., *Histoire généalogique des maisons de Guines, d'Arbre, de Gand eu de Coucy*, Parijs, 1631, blz. 514, Preuves).

⁸² HAUTCOEUR E., o.c., dl. I, blz. 387, nr. DXLII.

gravin Margaretha van Constantinopel, die ze op haar beurt in februari 1262 schonk aan haar zoon Boudewijn van Avesne⁸³.

Zegel Everard (IV) Radulf.

Legende: +S' EVRARDI RADOL
TORNACENSIS ET DOMINI MA-
VRITANIE⁸⁴.

In mei 1277 bekrachtigde gravin Margaretha van Constantinopel de oorkonde waarbij Christianna van Ieper voor haar professering in het Abbietenklooster te Rijsel goederen aan deze instelling geschonken had, gelegen aan beide oevers van de Leie nabij

het kerkhof te Wervik met de goedkeuring van 'Watier (VI) de Weruy' en andere leenheren. Daar ridder Walter (VI) van Wervik overleden was alvorens de oorkonde kon opgesteld worden, werd deze nadien bekrachtigd door het zegel van zijn zoon 'Watiers (VII), sires de Wervy'⁸⁵. Hoewel er slechts enkele fragmenten overgebleven zijn van dit zegel van Walter (VII) van Wervik blijkt dit voldoende te zijn om vast te stellen dat het familiewapen identiek is met het huidige gemeentewapen van Wervik: een veld van goud met schuinbalk van keel (= rood) en zes rozen van keel. We merken heel duidelijk bovenaan de schuinbalk met in de rechterbovenhoek de primitief getekende rozen. We mogen aanvaarden dat dit wapen reeds gedragen werden door de eerste leden van het huis van Nevele/van Wervik. Na de dood van haar man Walter VI en alvorens haar zoon Walter VII meerderjarig was werd Gertrudis in 1282 vermeld als '*domina de Nivell*'⁸⁶.

⁸³ LUYKX TH., De grafelijke financiële bestuursindelingen en het grafelijk patrimonium in Vlaanderen tijdens de regering van Margaretha van Constantinopel (1244-1278), Brussel, 1961, blz. 342-343, Bijlagen, nr. 23.

⁸⁴ Brussel, Algemeen Rijksarchief, nr. 18.632.

⁸⁵ Rijsel, Archives Départementales du Nord, 130 II 6/61, gedateerd onderaan april 1277; GACHET E., Le couvent de l'Abbieite à Lille. Sa fondation par la comtesse Margeurite et par Guy de Damoierre, in: Messenger des Sciences historiques, des Arts et de la Bibliographie de Belgique, 1852, blz. 47, nr. XLV, gebaseerd op een afschrift in de Brusselse Koninklijke Bibliotheek Albert I, Ms. Nr. 6190, f° 68.

⁸⁶ DE FLOU K., o.c., kol 226-227.

'Wautier (VII) de Wervi' werd op 2 oktober 1285 vermeld onder de leenmannen van Beatrix van Kortrijk⁸⁷.

*Huidig gemeentewapen
van Nevele.*

Zijn zuster Margaretha van Wervik was getrouwd met ridder Bernard van Gent, zoon van Segher (III) burggraaf van Gent en Beatrix van Houdain⁸⁸. Bernard van Gent was de broer van ridder Gerard de Duivel, wiens naam bleef voortleven bij de Gentenaars door het steen dat hij bouwde aan de Schelde⁸⁹. Lysbette ten, de weduwe van Gerard de Duivel, hertrouwde met Willem Mortaigne, achterneef van Walter van Wervik⁹⁰.

De edele familie Radulf, alias van Mortaigne, heren van Nevele

Door het huwelijk van Lysbette van Nevele, de dochter en erfgename van de hoger vermelde Rogier III, burggraaf van Kortrijk met ridder Everard (IV) Radulf, burgraaf van Doornik en heer van Mortagne, ging de heerlijkheid Nevele over naar de familie Radulf. Deze familie was reeds in de 11de eeuw burggraven van Doornik en heren van Mortaigne.

⁸⁷ Kortrijk, Rijksarchief, Archief Groeninge, oorkonde nr. 31; gepubliceerd door VAN DE PUTTE F., Chronique et cartulaire de l'abbaye de Groeninghe à Courtrai, Brugge, 1872, blz. 27-29.

⁸⁸ <http://users.skynet.be/lovawa/verwantschappen/genealogie/dat9.htm#83>

⁸⁹ http://nl.wikipedia.org/wiki/Geeraard_de_Duivelsteen

⁹⁰ Willem Mortaigne was de zoon van Arnould de Mortaigne en Yolanda de Coucy, cf. Bijlage I. Willem was reeds voordien gehuwd geweest met Pentecoste van Luxemburg. Na de dood van Lysbette Sloten hertrouwde hij met Lysbette van Audenaerd.

<http://users.skynet.be/lovawa/verwantschappen/genealogie/dat1.htm#815>

*Felix De Vigne, Gerard de Vileyn, genaamd de Duivel, en zijn vrouw naar Arend van Wynendael, Gent, **privaatbezit.***

Everard (IV) Radulf overleed tussen 8 januari en juli 1226⁹¹. Het wapenschild van deze familie is 'een veld van zilver met een kruis van keel (= rood)' en vormt de basis van het huidige gemeentewapen van Nevele⁹². Volgens de gende zou de familie Radulf dit wapen ontvangen hebben door de graaf van Vlaanderen als verdienste van hun moed tijdens de Kruistochten⁹³. De titels van burggraaf van nik en heer van Montaigne gingen over naar zijn zoon Arnulf uit zijn eerste huwelijk met Lysbeth van Edinghen.

Lysbette van Nevele en Everard Radulf hadden minimum vier kinderen: Michiel, Everard (V) Radulf, Rogier van Spiere⁹⁴ en Richilde van Doornik⁹⁵.

Hun oudste zoon Michiel, heer van Nevele, overleed kinderloos voor 23 november

⁹¹ WARLOP E., o.c., blz. 1161.

⁹² De vier leeuwen in de hoeken zouden bijgevoegd zijn door de familie van Gistelle; www.ngw.nl/int/bel/n/nevele.htm

⁹³ Ibidem. We hebben deze informatie niet kunnen terugvinden in de documenten.

⁹⁴ Hij was gehuwd met Heluide van Seneffe, bij wie hij 3 kinderen had: Jan, heer van Spiere, gehuwd met Johanna (van Pene?); Robert, heer van Schellenbroek, gehuwd met Margaretha en Siger; KERVIJN DE LETTENHOVE CH. (red.), *Chronique de Baudouin d'Avesnes*, in: *Isoire et cronique de Flandre*, dl. II, z.d., blz. 571.

⁹⁵ Richilde van Doornik werd vermeld tussen 1187 en 1219. Zij huwde de eerste maal met Gilbert (II) van Oudenaarde en de tweede keer met Walter van Zottegem (†1212).

1255⁹⁶. De tweede zoon Everard (V) Radulf (+na 20-5-1276⁹⁷) werd burggraaf van Kortrijk vanaf 1160 tot 1189⁹⁸ en heer van Nevele en Feignes⁹⁹. Hij huwde met Johanna van Béthune, dochter van Willem¹⁰⁰, heer van Meulebeke en Loker¹⁰¹ en Elisabeth van Roesbrughe¹⁰². Hoewel Everard Radulf burggraaf van Kortrijk is hij in de documenten nooit vermeld geworden onder deze titel.

Na de dood van Johanna hertrouwde hij met Gertrude van Montaigne¹⁰³, weduwe van Ralf van Nesle, burggraaf van Brugge¹⁰⁴.

Zegel Everard (V) Radulf. Legende: ...DI RAD...MILITIS DOMINI DE NIVELL.¹⁰⁵

⁹⁶ Drongen, Archief Premonstratenzerabdij, Liber foundationum, f° 13v°, nr. 53.

⁹⁷ Rijsel, Archives Départementales du Nord, 12 H 2, f° 94-5v°, nr. CXII.

⁹⁸ WARLOP E., The Flemish nobility before 1300, dl. II, vol.II, Kortrijk 1976, blz. 1159-1160.

⁹⁹ En niet van Nijvel, wat een verkeerde vertaling is uit het Latijn zoals http://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_III_van_Bethune ons wil doen geloven.

¹⁰⁰ Willem van Béthune, zoon van Willem, had de heerlijkheid Meulebeke geërfd van zijn moeder Mathilde van Dendermonde, dochter van Walter en Adela van Buischuere. VANDEPUTTE O. (red.), Gids voor Vlaanderen Toeristische en culturele gids voor alle steden en dorpen in Vlaanderen, Tielt, 2008, blz. 860.

¹⁰¹ KERVIJN DE LETTENHOVE CH. (red.), o.c., blz. 571-572.

¹⁰² http://www.stangenberger.nl/genealogie/schlitz/pg_00045.htm#BM4725

¹⁰³ Zij was de dochter van graaf Lambert van Mortaigne en nicht van Diederic van den Elzas, graaf van Vlaanderen; DUCHESNE A., Histoire généalogique des maisons de Guines, d'Arbre, de Gand eu de Coucy, Parijs, 1631, blz. 215.

¹⁰⁴ WARLOP E., The Flemish nobility before 1300, dl. II, vol.II, Kortrijk 1976, blz. 1160.

¹⁰⁵ Parijs, Archives Nationales, nr. 3075.

Uit het huwelijk van Everard Radulf met Johanna van Béthune kennen we een aantal kinderen o.m. Wouter of Walter (VIII)¹⁰⁶, Willem van Nevele, heer van Oosthove te Wervik¹⁰⁷, Isabella¹⁰⁸, en andere kinderen wiens voornaam niet vermeld wordt in de documenten¹⁰⁹.

Wouter/Walter (VIII) (1274¹¹⁰-1300) droeg vooreerst de titels van burggraaf van Kortrijk en heer van Nevele in april 1279¹¹¹ en wordt in deze hoedanigheid voor de laatste maal vermeld in 1300¹¹². Hij was tevens heer van Warcoing¹¹³. Hij huwde met Johanna van Beveren (Waas), dochter van Diederik¹¹⁴ en Margaretha de Brienne¹¹⁵. Hun zoon Robert erfde de titel van heer van Nevele en was burggraaf van Kortrijk¹¹⁶. Ze hadden nog een dochter Johanna genaamd¹¹⁷.

Tijdens de Pinksterenoptocht van 1956 deed Wouter van Nevele als reus¹¹⁸ zijn intrede.

Het jaar nadien deed ook zijn echtgenote Johanna van Beveren haar plechtige intrede als reuzin¹¹⁹ tijdens de Pinksterenoptocht.

¹⁰⁶ Doornik, Archief kathedraal van Doornik, cartul. D. f° 322v° - 323.

¹⁰⁷ Gent, Rijksarchief, Oorkonden der Graven van Vlaanderen, Fonds de Saint-Genois, nr. 845.

¹⁰⁸ DEHAISNES C. – FINOT J., Inventaire sommaire des archives départementales du Nord. Chambre des comptes de Lille, Serie B, dl. I, band I, blz. 272, B 406. Zij huwde met Gerard van Schelderode.

¹⁰⁹ KERVIJN DE LETTENHOVE CH. (red.), Chronique de Baudouin d'Avesnes, in: Isoire et cronique de Flandre, dl. II, z.d, blz. 571-572.

¹¹⁰ Doornik, Archief van de kathedraal, cartul. D, f° 97v° - 98.

¹¹¹ Gent, Rijksarchief, Oorkonden der Graven van Vlaanderen, Fonds de Saint-Genois, nr. 247.

¹¹² Gent, Rijksarchief, Oorkonden der Graven van Vlaanderen, Fonds de Saint-Genois, nr. 1037.

¹¹³ Doornik, Archief kathedraal van Doornik, cartul. A. f° 77r°-v°.

¹¹⁴ Diederik, burggraaf van Diksmuide en heer van Beveren-Waas en ter Walle.

¹¹⁵ Brugge, Rijksarchief, Acq. Nr. 4146, f° 2 r°-v°.

¹¹⁶ Dit is West-Vlaanderen, Brugge-Sint-Andries, 1961, dl. I, blz. 828.

¹¹⁷ Gent, Rijksarchief, Oorkonden der Graven van Vlaanderen, Fonds de Saint-Genois, nr. 526.

¹¹⁸ Wouter is 3,25 meter hoog, heeft een omtrek van 2,60 meter en weegt 40 kg. Hij is gekleed in wapenrok met maliënkolder, een mantel in donkerrode stof gevoerd met blauwe zijde; <http://www.nevele.be/toerisme/folklore.htm>.

¹¹⁹ Johanna is 3,20 meter hoog, heeft een omtrek van 2,40 meter en weegt 35 kg. Johanna draagt een rok in blauw fluweel en een kleed met borststuk 'Coll de sall'

De tweede zoon van Everard (V) Radulf was Willem van Nevele, heer van Oosthove¹²⁰.

Oosthove is nog steeds een heerlijkheid in Wervik dat ten noordoosten van het stadscentrum ligt. Oosthove was oorspronkelijk een leen van Nevele¹²¹. Willem was gehuwd met Sophie van Beaufort¹²².

Zegel Willem van Béthune.

Legende: + : S : WILLMI : DE MVELE-
BECCA¹²³

Hoogstwaarschijnlijk was ook Michiel van Elslande één van de vermelde nazaten van het echtpaar Radulf-de Béthune. In deze optiek willen we naar voor brengen toen Michiel van Elslande in 1285 de tienden van de kerk van Koolskamp¹²⁴ wilde verkopen aan het kapittel van

Harelbeke, ridder Willem van Nevele vermeld werd als enige erfgenaam van Michiel van Elslande¹²⁵. Hij was dus een nauwe verwante van Willem van Nevele. De naam van Wervik verwijst duidelijk naar deze burggrafelijke familie. Het doorgeven van een voornaam in dezelfde familie behoort tot een traditie in Vlaanderen. De voornaam Michiel treffen we aan bij de vorige burggraaf van Kortrijk. Michiel was als grafelijk baljuw van Kortrijk nauw verbonden aan dit hof. Tot in de 15de eeuw bemerken we een heraldisch verwantschap tussen de familie van Nevele/van Wervik en de familie

in lichtblauw en geborduurd met zilveren versiersels en medaillons. Ze tooit zich met een ketting met medaillon en op het hoofd draagt ze een kroon versierd met witte zijde; <http://www.nevele.be/toerisme/folklore.htm>.

¹²⁰ Willem van Nevele werd niet uitdrukkelijk heer van Oosthove genaamd, doch zijn afstammelingen dragen wel deze titel. Het is zeer goed mogelijk dat Willem heer was van deze heerlijkheid.

¹²¹ ROELANDT J., De heerlijkheid Wervik, in: De Leiegouw, 1963, jg. V, blz. 178.

¹²² WARLOP E., The Flemish nobility before 1300, dl. II, vol.II, Kortrijk 1976, nr. 121.

¹²³ Parijs, Archives Nationales, nr. 1420.

¹²⁴ Ook met Koolskamp bleef de familie een bindende relatie houden en tot in de 18de eeuw treffen we aldaar de baljuwsfamilie van Elslande aan die zelfs aan een leen aldaar de benaming 'de elslandershoek' bezorgde.

¹²⁵ Brugge, Rijksarchief, Cartularium van St.-Salvatorskerk te Harelbeke (samengesteld in 1763), nr. 3.470, f° 69.

van Elslande¹²⁶. Het goed Elsland' een grote heerlijkheid dat zich uitstreckte van aan de kerk van Geluwe tot aan Wervik en Kruseke en tot aan Mennen¹²⁷, paalde aan Oosthove, de heerlijkheid van Willem van Nevele. Waarschijnlijk behoorden beide lenen tot het hoger vermeld aloud bezit van de familie van Nevele en hebben Everard Radulf en Johanna van Béthune hun bezittingen verdeeld onder de kinderen. Verder merken we op dat geen enkel ander document uit de 13de eeuw melding maakt van een descendentie binnen deze familie. Ook het feit dat hij eigenaar was van het tienderecht van de kerk van Koolskamp wijst erop dat zijn familie een belangrijke plaats bekleedde. Door al deze redenen mogen we aanvaarden dat Michiel van Wervik, heer van het Elslande, de broer en erfgenaam was van Willem van Nevele.

*Zegel Wouter/Walter (VIII) van Nevele.
Legende: + S' WATIER CHEVALIER SE...
DE... NI... CHATELAIN DE COURTERAI¹²⁸.*

De vraag is waarom Michiel de naam van zijn heerlijkheid koos als familienaam. Deze naamverandering moet men plaatsen binnen de politieke veranderingen van de graven van Vlaanderen. Zelf vazal van de koning van Frankrijk beseften ze dat de uitbreiding van de macht van de adel die direct onder de graven fungeerde een gevaar kon teweeg brengen. De graven van Vlaanderen schaften dan ook de titel van burggraaf af en vervingen deze erfelijke titel door grafelijk baljuw, een functie die niet zonder meer overgedragen kon worden van vader op zoon. Om geen bindende relatie te kunnen opbouwen met de lokale inwoners werden de grafelijke baljuws regelmatig verplaatst naar een andere loca-

¹²⁶Jan vanden Helstlande zegelde op 20 juli 1421 een schepenbrief met zijn zegel dat het roosmotief droeg zoals we als onderdeel aantreffen bij de eerste familie van Nevele, VAN ELSLANDE R., o.c., 1993, blz.30.

¹²⁷VAN ELSLANDE R., van Elslande 1267-1995, Heren van/ Seigneur de Carpentieringhe, Schoonvelde, Ghisbalde, Ter Beke, Dilsemont, Ten Bornem Elst, Nobelmeers, De Lysselbroek, Ten Heede, Ten Hooghen Walle (Duivelgoet), Ten Paradijs, Ter Vliet, Watermeulen & Langhen Hessel, Wervik 1995, 5-22; DE FLOU K., o.c.; GALLANT P., Toponomie van Wervik, Wervik 1963, blz. 54

¹²⁸Brussel, Algemeen Rijksarchief 17.944.

tie. Waarschijnlijk heeft deze familie van burggraven van Kortrijk deze verschuiving zien aankomen. Men heeft waarschijnlijk getracht om de macht deels in de familie te houden door een familielid Michiel te laten aanstellen als grafelijk baljuw. De naamsverandering moet tevens binnen deze optiek geplaatst worden, waarbij naar uiterlijk vertoon de nieuwe baljuw geen familiale relatie zou hebben met de burggraven.

De reuzen Wouter van Nevele & Johanna van Nevele te Nevele

Daar mogelijks zijn vader burggraaf was van Kortrijk werd Michiel opgevoed aan het hof van Beatrix van Brabant (ca.1225-1288). Zij was de dochter van hertog Hendrik II van Brabant en huwde in 1241 Hendrik Rapse, landgraaf van Thüringen en tegenkoning van Duitsland. Na zijn dood in 1247 hertrouwde Beatrix van Brabant met Willem II, graaf van Vlaanderen. Na het overlijden van haar tweede man in 1251 vestigde zij zich te Kortrijk, waar haar hof bekend stond voor intellectualisme en cultuur.

Volgens een lokale legende schonk Beatrix het miraculeuze O.-L.-Vrouw van Groeningebeeldje (thans: Kortrijk, St.-Michielskerk), die zij tijdens een bedevaart in Rome uit de handen van paus Honorius IV ontvangen had, aan de Kortrijkse Groeningeabdij. De inwoners van Kortrijk aanriepen in 1302 dit ivoren beeldje voor een overwinning op de Groeningekouter. In 1803 droeg de abdis van de afgeschafte Groeningeabdij het Madonnabeeldje over aan de St.-Michielskerk te Kortrijk. In 1944 werd deze kerk verwoest tijdens een bombardement. Het beeldje kwam ongeschonden uit het puin.

In verband met de herkomst werd reeds opgemerkt dat dit miraculeus beeldje niet onder te brengen is in de 13de-eeuwse kunst van Italië, maar

behoort tot de Zuid-Vlaamse stijl van de vroege hooggotiek¹²⁹. In het doctoraat van Marguerite Gastout¹³⁰ wordt niet Beatrix van Brabant als schenker vermeld van O.-L.-Vrouw van Groeninge, maar Michel van Elslande toen hij baljuw van Kortrijk was. Een traditie die opklimt tot in de 16de eeuw wil dat Michiel van Elslande het Heilig Bloed naar Brugge bracht¹³¹. Recente onderzoekingen hebben aangetoond dat het Heilig Bloed pas in het midden van de 13de eeuw werd overgebracht naar Brugge¹³². Mogelijks kan dit element gekoppeld worden aan het bezoek aan het Vaticaan door een gezant van Beatrix van Brabant.

Zegel van Diederic van Beveren.

*Legende: THEO...*¹³³

Binnen de nieuwe politiek werd Michiel van Elslande regelmatig als grafelijk baljuw verplaatst naar een andere locatie. Hij werd voor de eerste maal in november 1267 vermeld als grafelijk baljuw van Kortrijk¹³⁴. Deze akte is eerder een vraagstelling van Jan, heer van denaarde en Roisin aan Michaelis de Elstlande of het juist is dat Willem van

Houte en zijn vrouw Gertrude hun goederen uit vrije wil gegeven hebben aan gravin Margaretha van Constinopel om deze te schenken aan de O.-L.-Vrouwekerk te Kortrijk.

¹²⁹ VANDEPUTTE O. (red.), *Gids voor Vlaanderen Toeristische en culturele gids voor alle steden en dorpen in Vlaanderen*, Tielt, 2008, blz. 680-681; WUYTS L. Kortrijk, in: *Winkler Prins Encyclopedie van Vlaanderen*, Brussel, 1973, dl. III, blz. 530.

¹³⁰ GASTOUT M., *Béatrix de Brabant, Sousgravine de Thuringe, reine des Romains, Comtesse de Flandre, Dame de Courtrai (ca 1225-1288)* doctoraat voor het behalen van doctor in de Filosofie en Letterkunde aan de Katholieke Universiteit van Leuven, 3de serie, 13de faculteit, door ons bekend door een brief dd. 27 november 1944 van Pierre Debbaut aan Jacques van Elslande

¹³¹ VAN ELSLANDE R., o.c., 1993, blz. 23-4.

¹³² HUYGHEBAERT H., *Iperius en de translatie van de Heilig-Bloedrelikwie naar Brugge*, in: *Het Heilig Bloed te Brugge*, Brugge, 1990, blz. 19-79.

¹³³ Brussel, Algemeen Rijksarchief, nr. 18.118.

¹³⁴ VAN ELSLANDE R., *Arend de Keysere & Ronse in Gentse Middeleeuwse documenten*, in: *Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tement van Inde*, LV, 2006, blz. 295-298.

In 1268 werd Michiel de la Helstraete opnieuw vermeld als grafelijk baljuw te Kortrijk¹³⁵. Deze functie nam Michaelis de Hestellande zeker waar tot in 1275¹³⁶ en mogelijk zelfs tot 1277¹³⁷.

Daarna was Mikiel del Hestelade grafelijk baljuw te leper vanaf maart 1281¹³⁸. Op 21 juni 1283 trad Michaele de Hesselande op als grafelijk baljuw van leper bij de verkoop van het tiendrecht van Geluwe aan het Sint-Pieterskapittel te Rijsel¹³⁹. Dit kapittel werd door de heren van Nevele/van Wervik reeds vroeger begunstigd (cf. supra). Na een kort verblijf te Rijsel treffen we Michel d'Elstland op 24 september 1284 opnieuw als grafelijk baljuw aan te leper¹⁴⁰. Op 4 mei 1288 treffen we Michel d' Elstland nog steeds aan als grafelijk baljuw te leper¹⁴¹.

¹³⁵ Nowé, Les bailli comtaux en Flandre, 1927: 1267-1275 Mikiel d'Elstland. MUSSELY CH., Inventaire des archives de la ville de Courtrai publié sous les auspices l'administration communale, Kortrijk, 1868, dl. I blz. 25/ Liste chronologique des Baillis et grand-baillis 1268 Michel van Elstlande.

¹³⁶ Brugge, Rijksarchief, Cartularium van de St.-Salvatorskerk te Harelbeke samengeseld in 1763, nr. 3470 acq.

¹³⁷ GASTOUX M., Béatrix de Brabant,... Dame de Courtrai, in: Handelingen Geschieden Oudheidkundige Kring Kortrijk, dl. XX, 1942-1943, blz. 248, 252, 286. In november 1275 werd Gautier de Ham vermeld als grafelijk baljuw te Kortrijk.

¹³⁸ Rijsel, Archives Départementales du Nord, 4 Cartul. De Flandre, nr. 196; WARNKOENING L. – GHELDOLF A., Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politique jusqu'à l'année 1305, Brussel 1835-1864, dl. V, blz. 128: In deze functie werd hij tevens vermeld op 23 april 1281; DES MAREZ G. – DE SAGHER E., Comptes de la Ville d'Ypres de 1267 à 1329, Brussel 1909, dl. I, blz. 56.

¹³⁹ Rijsel, Archives Départementales du Nord, 6me carton; HUYS E., Geschiedenis van Geluwe, Kortrijk 1891, blz. 224; HAUTCOEUR E., Cartulaire de l'église collégiale de Saint-Pierre de Lille, dl. I, Rijsel 1894, blz. 500.

¹⁴⁰ Rijsel, Archives Départementales du Nord, Chambre des comptes de Lille B 1564, nr. 179; DES MAREZ G. – DE SAGHER E., o.c., blz. 56; GHELDOLF A, o.c., dl. V, blz. 128; F. DE REIFFENBERG (red.), Cartulaire de Notre Dame de Namur (1200-1328). Autre cartulaire de Namur (1235-1298). Chartier de Namur. Cartulaire de Hainaut (1071-1347), Brussel, 1844, dl.I, blz. 22.

¹⁴¹ Rijsel, Archives Départementales du Nord, Chambres des Comptes de Lille, B. 1564, nr. 193; Nowé, Les bailli comtaux en Flandre, 1927: 1288 Michel d'Elstland.

Hoogstwaarschijnlijk had hij twee zonen Willem¹⁴² en Jan. Jan van Elslande werd in 1304 'anemi' collaborateur genoemd¹⁴³. Waarschijnlijk had Jan van Elslande tijdens de periode van de Gulden Sporenslag (1302) blijven verder fungeren onder Frans bewind. Mogelijks kan ook het feit dat zijn ooms Walter (VIII) en Willem samen met zijn neven tijdens de Gulden Sporenslag (1302) samen met de grafelijke troepen gestreden hadden¹⁴⁴ en dat Jan van Elslande zich waarschijnlijk afzijdig hield de oorzaak zijn van de vermelding 'anemi'.

Het grafelijk leen het Elslande, de heerlijkheid van *iehan deelstlande te Ghelewe*, werd verbeurd verklaard¹⁴⁵.

Zegel van Willem van Nevele. Legende:
...AM. DE . NIVRL... CHEVALIER¹⁴⁶

Zijn zoon Jan werd op 19 oktober 1308 vermeld als barbier. Hij was toen reeds getrouwd met Cateline Manins¹⁴⁷. Op 9 juni 1311 werd hij burger van de stad leper om aldaar zijn ambacht van bier (kapper) te kunnen uitoefenen¹⁴⁸. In 1327 werd Jan vanden Helstlande

¹⁴² Gilion de la Helstlande werd vermeld op 19 februari 1284; DE FLOU K., Woordenboek der typonomie, dl. III, Brugge 1923, kol. 1011.

¹⁴³ DE SMET J., Les comptes des confiscations des biens opérées par orde du comte de Flandre... dans le Courtrais, in: Handelingen Geschied- en Oudheidkundige Kring Kortrijk, dl. X, 1937blz. 210.

¹⁴⁴ Walter werd zelfs tijdens deze strijd gevangen genomen en onfortuinlijk opgesloten in een kerker; SCHAECK H., o.c., blz. 125.

¹⁴⁵ Brussel, Algemeen Rijksarchief, rolrekening nr. 1042, Comptes mon seigneur Tybaut de Willontieu Bailli de Courtray des terres et des biens fourfaits rechutes puis le joesdi devant de Saint luch m ccc et ij, jusques au mardj devant le Saint vinchant l'an m ccc iiij pour le terme de la thiephane.

¹⁴⁶ Parijs, Archives Nationales, nr. 3073.

¹⁴⁷ DES MAREZ G. – DE SAGHER E., o.c., dl.I, blz. 246.

¹⁴⁸ DE LILLE K.M., Twee kwartierstaten, leper, 1974, blz. 6.

gerehabiliteerd en vermeld als leenman van de graaf van Vlaanderen¹⁴⁹, van een leen dat afhing van de Zaal van Ieper. Dit goed gelegen te Menen was verkocht door de graaf en werd in 1331 geregistreerd¹⁵⁰. Twee jaar later overleed Jan van Elslande. Zijn grafsteen werd nog in 1960 door Meurillon opgemerkt in een muur van de St.-Medarduskerk te Wervik¹⁵¹.

*Wapenschild familie van Elslande,
Christus-Koningglasraam (fragment),
Mesen, St.-Niklaaskerk.*

De titel van heren van Nevele werd voorbehouden aan de nakomelingen van Wouter/Walter (VIII). Zijn broer Willem van Nevele was heer van Oosthove te Wervik. Dit leen werd oorspronkelijk gehouden door Nevele. Dit wijst er op dat Oosthove een oud leengoed was van de heren van Nevele. Zij konden omstreeks 1100 deze bezittingen uitbrei-

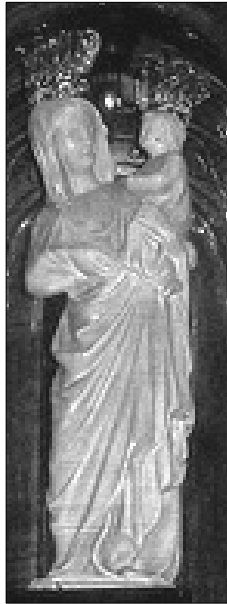
den met de heerlijkheid Wervik, een grafelijk leen van de burg van Kortrijk. Hoewel het Elsland verbeurt verklaard werd na de Gulden Sporenslag werd de familie van Elslande reeds in 1331 opnieuw heer van een grafelijk leen in Menen. Later zal deze familie heren worden van Carpentieringhe, Schoonvelde, Ghisbalde, Ter Beke, Dilsemont, Ten Bornem Elst, Nobelmeers, De Lysselbroek, Ten Heede, Ten Hooghen Walle (Duivelgoet), Ten Paradijs, Ter Vliet, Watermeulen en Langhen Hessel.

¹⁴⁹ DIEGERICK J., Inventaire analytique et chronologique des archives de la ville d'Ypres, Brugge, 1853-1869, dl. II, blz. 37, nrs. CDXII, CDXIII; MESSIAEN L.J., Histoire chronologiques, politique et religieuse des seigneuré de la ville Comines. Notices sur ses établissements publics, ses gildes, ses hameaux et ses hommes célèbres, Kortrijk, 1892, dl.I, blz. 129.

¹⁵⁰ Wervik, Stadsarchief, Tables des pièces extraits du 22 cartul(aire) de Flandres, f° 130, nr. 301-302.

¹⁵¹ MEURILLON, Une pierre tombale dans l'église de Wervicq au nom de Jean van Elslande porte la date de 1333, overdruk.

Besluit

O.-L.-Vrouw van Groeninge (13de eeuw), Kortrijk, St.-Michielskerk.

Hoewel deze verhandeling in de eerste plaats haar oorsprong vond in onze genealogische navorsing van de familie van Elslande, wierp deze studie vruchten af op meerdere gebieden. Hoewel de familie van Elslande in mannelijke lijn afstammen van de familie Radulf, burggraven van Kortrijk, werd door de verwantschap met de eerste heren van Nevele ook deze familie grondig bestudeerd. Reeds vroeger werd opgemerkt dat de familie van Nevele eveneens de familienaam van Wervik droeg. In deze verhandeling hebben we door de documenten, waarin deze leden zowel vermeld werden onder de familienaam van Nevele, als van Wervik, tot een nieuw inzicht gekomen.

Met deze publicatie hopen we de herkomst van de oude familie van Nevele en de heren van deze stad (gemeente) vóór 1300 duidelijk belicht te hebben.

Hoewel de personen die destijds geholpen hebben om deze genealogie tot stand te brengen reeds overleden zijn, wil ik hen postuum bedanken. Het gaat hier om dhr. J. Roelandt uit Sint-Agatha-Berchem voor de documenten en zuster Jean-Noël van Elslande uit Gent voor de Latijnse vertalingen. Verder wil ik dhr. Hugo Schaeck en Jan Luysaert bedanken voor de verstrekte informatie over het mottekasteel te Nevele en oud-schepen Jules Schelstraete voor het bezoek aan de restanten van het oud mottekasteel te Nevele.

Rudy van Elslande

STAMBOOM VAN DE HEREN VAN NEVELE/ VAN WERVIK

Adam (?) x Archerath (1084)

|

Walter I -----Franco-----Osto-----Arnulf----Onulf---Berfridus
1072-1084 1075-1084 1084-1094 1084 1084 1084

X Ogeva

|

Walter II-----Lambert-----Willem-----Diederik -----Oylard
1120-1133 1122-1127 1125-1127 1127-1145 1134-1166

|

N.-----Giselbrecht
1139-1183

|

Walter III
Heer v. Nevele
1165-1168

|

Beatrix
Vrouwe van Nevele
1196-1215

X Rogier II burggraaf van Kortrijk
1163-1198

|

<i>Rogier III</i>	<i>Elisabeth</i>	<i>Daneel</i>	<i>Beatrix</i>	<i>Raas</i>	<i>Rogier</i>	<i>Walter</i>
<i>Burggraaf v. Kortrijk</i>	1215	1198-1233	1215	1202-32	1210-49	<i>Burggraaf v. Kortrijk</i>
<i>Heer van Nevele</i>		<i>X Lysbette</i>				<i>Heer v. Warcoing</i>
1193-1205		<i>vrouwe</i>		<i>Daneel v. Brakel</i>		<i>Heer v. Nevele</i>
		<i>Drongen-Herseau</i>		1232-1265		<i>(Heer) v. Wervik</i>
<i>Lysbette</i>	<i>Maria</i>			<i>x Maria v</i>		1215-1223
<i>Burggravin v. Kortrijk</i>	ca.1268			<i>Hansbeke</i>		<i>x Maria</i>
<i>Vrouwe van Nevele & Warcoing</i>						
1232-1244		<i>Seger v. Drongen</i>	<i>Arnold</i>	<i>Agnes</i>		<i>Walter</i>
<i>X Evrard Radulf</i>		1231-1248	1231-1248	1233-1249		<i>van Nevele</i>
<i>Burggraaf van Doornik</i>		<i>X Aelide v. Wambrechies</i>		<i>X Walter v.</i>		<i>Heer van Wervik</i>
				<i>Koekelare</i>		1223-1237
<i>Michiel</i>	<i>Everard Radulf</i>	<i>Rogier</i>				<i>x Margaretha</i>
1235-1247	1250-1276	<i>v. Spiere</i>				
<i>Burggraaf Kortrijk</i>	<i>Burggraaf v. Kortrijk</i>	<i>x Heluide v. Seneffe</i>				
<i>Heer v. Nevele</i>	<i>Heer v. Nevele</i>					
	<i>X Johanna van Béthune</i>	<i>Jan v. Spiere</i>	<i>Robert</i>	<i>Seger</i>		
		1276-1294	1277-1291	1280		
		<i>x Johanna</i>	<i>Heer Schellenbroek</i>			
			<i>x Margaretha</i>			

Walter-----	Willem v. Nevele-----	Isabella -----	Michiel
1274	1286-1304	X	1267-1288
Burggraaf Kortrijk	Heer v. Oosthoven		Heer v. Elstrand
Heer v. Nevele			

Walter-----	Jan-----	Margaretha-----	Gillis
Heer v. Wervik & Wervikhoeve		1257	1258-1267
Ontvanger Spijker Ieper		X Bernard v. Gent	Kanunnik in
Ridder		Ridder	St.-Pieters-Rijsel
1237-1277		1250-1266	
X Gertrudis			
Walter			
Heer v. Wervik			
1277-1285			

Bijlage 1 - De ascendatie van Everard Radulf klimt op tot de 10de eeuw.

Boudewijn (960)

Ingelbrecht I van Peteghem (†na 982), voogd van de Gentse St.-Pietersabdij

Ingelbrecht II van Peteghem (†na 1058) x Ghismode

Alard I van Peteghem en Eine (†mei 1067) X N. Radulf

Evrard I Radulf (°ca 1078 - †1112), burggraaf van Doornik, heer van Liedekerke, advocaat en heer van de kerk van Eine x Ada ((Helew)Ida)(° Oizy (Namen) ca. 1109), vrouwe van Mortaigne. Er was een familiale band met de eerste burggraven van Doornik, waar men vroegtijdig de naam Radulf aantreft. Mogelijks was Radulf (1038-1066), zoon van Gerulf I (968–1002), reeds burggraaf. Zijn zoon Gerulf II droeg in 1065 de titel van burggraaf van Doornik. De oom van Evrard I Radulf was bisschop Radulf II, bisschop van Noyon-Doornik. De moeder van Evrard I was waarschijnlijk de zus van deze bisschop (Meijns B., o.c., blz. 540). Waarschijnlijk nam Evrard de familienaam van zijn moeder aan omdat hij de titel van burggraaf van Doornik had geërfd langs moederszijde.

Walter Radulf (1086?/ 1160-1137), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne x Petronella

Everard II Radulf (1135-1159), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne (en van Rumbek?) x Richilda van Henegouwen

Everard III Radulf (1157-1189), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne, x Gertruda van Montaigu

Baldwin Radulf (1166-1208), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne X Heldiarde (van Wavrin ?)

Everard IV Radulf (ca. 1192-1226), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne, X 1° Lysbette van Edinghen – kind Arnold Radulf (1226-1265), burggraaf van Doornik, heer van Mortaigne x Yolanda de Coucy
X 2° Lysbette van Nevele (cf. supra).

Bron:

<http://freepages.genealogy.rootsweb.ancestry.com/~lzrslong/b3217.htm#P191299>
<http://translate.google.be/translate?hl=nl&sl=en&u=http://freepages.genealogy.rootsweb.ancestry.com/~lzrslong/b331.htm&ei=T7zYSvPUOcyx4QaK1pXxCA&sa=X&oi=translate&resnum=4&ct=result&ved=0CBQQ7qEwAw&prev=/search%3Fq%3DEverard%2BV%2BRadulf%2Bburggraaf%2Bvan%2BDoornik%26hl%3Dnl>; WARLOP E., o.c., 1976, blz. 1158-1170.